

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๐/๒๕๖๓

วันที่ ๑๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง

นายสาธ อนุโมทามิ ที่ ๑

ผู้ร้อง

นายกรณ์ มีดี ที่ ๒

นายวิฑูรย์ ชลายนนาวิน ที่ ๓

นายพูนพิพัฒน์ นิลรังษี ที่ ๔

นายพงศา ชูแนม ที่ ๕

นายราเชน ตระกูลเวียง ที่ ๖

นายวิทยา อินาลา ที่ ๗

นายไตรเทพ รัตนอาจารย์ ที่ ๘

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสาธ อนุโมทามิ และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสาธ อนุโมทามิ ผู้ร้องที่ ๑ เป็นหัวหน้าพรรคพลังไทยดี นายกรณ์ มีดี ผู้ร้องที่ ๒ เป็นหัวหน้าพรรคแผ่นดินธรรม นายวิฑูรย์ ชลายนนาวิน ผู้ร้องที่ ๓ เป็นหัวหน้าพรรคพลังสังคม นายพูนพิพัฒน์ นิลรังษี ผู้ร้องที่ ๔ เป็นหัวหน้าพรรคพลังประชาธิปไตย นายพงศา ชูแนม ผู้ร้องที่ ๕ เป็นหัวหน้าพรรคกรีน นายราเชน ตระกูลเวียง ผู้ร้องที่ ๖ เป็นหัวหน้าพรรคทางเลือกใหม่ นายวิทยา อินาลา ผู้ร้องที่ ๗ เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อคนไทย

และนายไตรเทพ รัตนาคารย์ ผู้ร้องที่ ๘ เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งแปด ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพและได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง ไม่ดำเนินการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทดแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคอนาคตใหม่ จำนวน ๑๑ คน ที่สิ้นสุดสมาชิกภาพลงเนื่องจากกรณีการยุบพรรค อนาคตใหม่ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ซึ่งผู้ร้องที่ ๑ ยื่นหนังสือต่อผู้ถูกร้องแต่ผู้ถูกร้องตอบผู้ร้องที่ ๑ ว่า กรณีดังกล่าวมิใช่เหตุที่ต้องดำเนินการคำนวณ เพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองใหม่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ วรรคสาม บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินโดยกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้อง ดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งห้า และขอให้พิจารณาว่าผู้ร้องทั้งห้าสมควร ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณา ให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อสิ้นสุดลง เมื่อมีลักษณะต้องห้าม คือ ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ซึ่งมีได้มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ถูกร้องต้องดำเนินการแต่งตั้งหรือคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อใหม่ตามที่กล่าวอ้าง การที่ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการ กระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งห้าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖

ผู้ร้องทั้งแปดกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องอ้างเหตุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ วรรคสาม ทำให้เกิดความเสียหายเดือดร้อนแก่พรรคการเมืองต่าง ๆ รวมถึงผู้ร้องทั้งแปดซึ่งเป็นบุคคลที่มีคะแนน ปราบกฏตามบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีสิทธิได้รับการเลื่อนลำดับขึ้นเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เป็นการใช้ดุลยพินิจไม่ชอบ ผู้ร้องทั้งแปดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) วินิจฉัยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

(๒) วินิจฉัยหลักเกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่สิ้นสุดสมาชิกภาพลงนอกจากเหตุที่การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งแปดต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบถึงการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องที่ ๑ ถึง ที่ ๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และวินิจฉัยหลักเกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สิ้นสุดสมาชิกภาพลงนอกจากเหตุที่การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ที่กำหนดว่าผู้จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ต้องเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องที่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญมีจำนวนแปดคน แต่ผู้ร้องที่ ๖ ถึงที่ ๘

ไม่ปรากฏชื่อในคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้องที่ ๖ ถึงที่ ๘ จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ส่วนผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ นั้น แม้จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาประเด็นที่ผู้ร้องทั้งห้ายื่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ปรากฏว่าเป็นการขอให้พิจารณาว่าผู้ร้องทั้งห้าสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทดแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่สิ้นสุดสมาชิกภาพหรือไม่ ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับการยื่นตามคำร้องนี้ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และวินิจฉัยหลักเกณฑ์การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ทดแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สิ้นสุดสมาชิกภาพนอกจากเหตุที่การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๔ จึงเป็นการยื่นคำร้องที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นอกจากนี้ คำร้องของผู้ร้องทั้งแปดที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามคำร้องนี้ เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความ หรืออธิบาย หรือขอให้วินิจฉัยความหมายบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๙๔ เพื่อให้ผู้ถูกร้องดำเนินการเลื่อนบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทดแทนจำนวนที่ขาดไปเนื่องจากกรณีการยุบพรรคอนาคตใหม่ให้ครบตามจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนเท่านั้น กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ผู้ร้องทั้งแปดไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๖๑/๒๕๖๓)

[Handwritten signature]

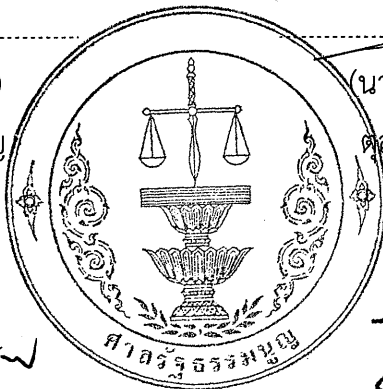
(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายจirinติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายณภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ